

17. december 2020
Sagsnr.: 20/04166
Klagenummer.: 1008228
BBM

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE af påbud om retablering af et privat vandløb i Mariagerfjord Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens¹ § 54, jf. vandløbslovens § 80, stk. 1, 1. pkt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Mariagerfjord Kommunes påbud af 3. marts 2020 om retablering af et privat vandløb på matr.nr. F 1 og matr.nr. F 2 .

Mariagerfjord Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 27. marts 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af påbuddets adressat.

Klager har anført, at de i påbuddet omtalte oversvømmelser på den nærliggende mark skyldes øget nedbørsmængde og ikke klagerens ændring af vandløbet.

Klageren har derudover påpeget, at kommunen ved udstedelsen af påbuddet ikke har taget hensyn til den nye rørledning, der er lavet. Efter klagerens opfattelse er den nye rørledning fuldt funktionsdygtig.

Desuden har klageren bemærket, at kommunen ikke har beskrevet tilstanden i området korrekt

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Den omhandlede vejunderføring er et privat vandløb beliggende på matriklerne F 1 og matr.nr. F 2 , sydvest for Hobro.

Vejunderføringen er 38 m lang og er på nuværende tidspunkt spærret i begge ender af betonplader. Vandløbet er i stedet ført syd om den oprindelige vejunderføring.

2.2 Sagsforløb

Den 3. januar 2020 har Mariagerfjord Kommune modtaget en henvendelse om afvandingsproblemer opstrøms vejunderføringen, idet der har været problemer med oversvømmelse på en omboendes markareal. Kommunen har foretaget to besigtigelser af området henholdsvis den 15. januar og den 27. januar 2020.

Det er under besigtigelserne kommet frem, at klager har spærret vejunderføringen i begge ender med betonplader. Vandløbet er i stedet ført i et omløb syd om vejunderføringen, og den nye rørledning er i en mindre dimension end den oprindelige vejunderføring.

Ved den seneste besigtigelse har kommunen konstateret, at vandet opstrøms vejunderføringen er sunket til et efter kommunens opfattelse fornuftigt niveau, men der er stadig ikke blev konstateret nogen vandbevægelse op- og lige nedstrøms vejunderføringen.

Mariagerfjord Kommune har derfor den 17. februar 2020 varslet et påbud om, at klageren skal retablere den oprindelige vejunderføring og sløjfe det nye vandløb syd for vejunderføringen.

Klager har indsendt sine bemærkninger til det varslede påbud den 3. marts 2020. Klager har navnlig anført, at det nye vandløb er fuldt funktionsdygtigt, men at unormale nedbørsforhold har været skyld i vandproblemerne i området. Efter klagers opfattelse er det således ikke nødvendigt at retablere den oprindelige vejunderføring.

2.3 Den påklagede afgørelse

Mariagerfjord Kommune har den 3. marts 2020 med hjemmel i vandløbslovens § 54 meddelt et påbud til klager om at retablere et privat vandløb på matriklerne F 1 og matr.nr. F 2

Ifølge påbuddet skal klageren retablere den oprindelige vejunderføring. Påbuddet er bl.a. meddelt på følgende vilkår:

- Vandets strømningsvej gennem vejunderføringen i vandløbet retableres.
- Genoprettelsen af de oprindelige forhold indebærer, at de ilagte betonplader i vejunderføringen ind- og udløb fjernes fra vandløbsprofilen.
- Det skal endvidere sikres, at omløbet syd om vejunderføringen sløjfes. Sløjfning foretages ved optagning af rør og opfyldning med jord.

Det fremgår af afgørelsen, at påbuddet skal være efterkommet senest den 13. april 2020, og at Mariagerfjord Kommune skal orienteres om igangsætning af arbejdet senest den 3. april 2020.

Derudover skal alle udgifter til arbejdet afholdes af klager, og hvis påbuddet ikke efterkommes inden den fastsatte frist, kan Mariagerfjord Kommune foretage arbejdet for klagerens regning.

2.4 Sagens forhistorie

Mariagerfjord Kommune behandlede i 2014 en sag, der bl.a. omhandlede det samme vandløb som i indeværende sag.

Kommunen meddelte i sagen et påbud til klageren den 16. april 2014.

Ifølge påbuddet havde klager etableret et nyt vandløb nord om den vejunderføring, som indeværende sag omhandler. I påbuddet fremgik det, at vandløbet skulle sløjfes, da det var etableret uden de fornødne tilladelser.

Desuden omhandlede påbuddet en række andre forhold om området omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt nedlæggelse af stier efter naturbeskyttelseslovens § 26a.

Påbuddet blev påklaget til det daværende Natur- og Miljøklagenævn⁴ (nu Miljø- og Fødevarerklagenævnet) for så vidt angik nedlæggelse af stierne efter naturbeskyttelseslovens § 26a, men ikke for så vidt angik vandløbet.

2.5 Mariagerfjord Kommunes bemærkninger til klagen

Mariagerfjord Kommune har bemærket, at vejunderføringen ikke er funktionel, hvilket er skyld i de forringede afvandingsforhold.

Da reguleringen er sket uden tilladelse, og da Mariagerfjord Kommune tilbage i 2014 var nødsaget til at udstede et påbud om at sløjfe et lignende omløb nord for vejunderføringen, har kommunen anført, at det ikke har været hensigtsmæssigt at foretage en retlig lovliggørelse, men derimod fysisk lovliggørelse. Kommunen har vurderet, at en fysisk lovliggørelse vil være bedst stemmende med de afvandingsmæssige og naturbeskyttelsesmæssige hensyn i området.

Mariagerfjord Kommune har derudover oplyst, at den tidligere tilstand af vejunderføringen, som skal reetableres efter påbuddet i den omhandlede sag, er dokumenteret i et besigtigelsesnotat fra den 9. april 2013 af konsulentvirksomheden V 1 .

2.6 Andre bemærkninger til klagen

En omboende lodsejer har den 26. august 2020 indsendt sine bemærkninger til sagen.

Lodsejeren har anført, at lodsejerens landbrugsarealer gentagne gange har været udsat for oversvømmelser med økonomisk tab til følge. Lodsejeren har anført, at oversvømmelserne har påført lodsejeren et tab på 175.000 kr. i 2017 og 150.000 kr. i 2019. Lodsejeren har desuden anført, at tabet for 2020 endnu ikke er opgjort.

Lodsejeren har endvidere bemærket, at vejunderføringen tidligere havde en større dimension, men at klageren i 2012 udskiftede røret til en nyt rør med en mindre dimension. Lodsejeren har i denne forbindelse anført, at den gamle rørunderføring havde en betydelig større vandkapacitet end den nye.

Derudover har lodsejeren anført, at det er usandsynligt, at nedbørsmængden i vinteren 2019-2020 har været skyld i oversvømmelserne, da lodsejeren har oplevet problemer med oversvømmelse siden 2012, hvor klageren udskiftede rørledningen.

Lodsejeren har desuden påpeget, at det følger af vandløbslovens § 27, at vandløb skal vedligeholdes, så vandløbets skikkelse og vandføringsevne ikke ændres. Lodsejeren er af den opfattelse, at der ved skikkelse forstås

⁴ Sagsnummer NMK-512-00099.

vandløbets bundbredde, bundkote og skråningsanlæg, og ved vandføringssevne, vandløbets evne til at aflede en given mængde vand, uden at vandstanden forhøjes. Lodsejeren har i denne forbindelse bemærket, at hvis skikkelsen eller vandføringsevnen ændres, er der tale om en særskilt regulering, der kun må ske efter vandløbsmyndighedens tilladelse, og at enhver, der lider tab ved en regulering af vandløb, har ret til erstatning, jf. vandløbslovens § 23.

Lodsejeren har påpeget, at da klageren har foretaget en ændring af vandløbets skikkelse og vandføringsevne uden tilladelse fra Mariagerfjord Kommune, har kommunen været berettiget til at udstede påbud til klageren om at retablere vandløbet i sin tidligere tilstand.

Derudover har lodsejeren anført, at klagens opsættende virkning skal opheves, da der er en overhængende risiko for, at lodsejeren vil lide yderligere tab pga. skader forårsaget af oversvømmelser. Lodsejeren har særligt i denne forbindelse anført, at der er tale om klare overtrædelser af vandløbsloven.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Det følger af vandløbslovens § 6, stk. 2, at ingen må bortlede vandet fra vandløb, forandre vandstanden i vandløb eller hindre vandets frie løb, uden vandløbsmyndighedens tilladelse.

Ifølge vandløbslovens § 21 må nye vandløb kun anlægges efter vandløbsmyndighedens bestemmelse, jf. dog § 3, stk. 2. Rørledninger og dræn er omfattet af vandløbsloven, jf. § 2, stk. 1.

Det følger af vandløbslovens § 54, stk. 1, at beskadiges vandløb, diger, bygværker eller andre anlæg omfattet af denne lov, eller foretages der foranstaltninger i strid med loven, kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet lægger til grund, at sagens parter er enige om, at klager uden en vandløbstilladelse har blokeret den omhandlede vejunderføring ved at isætte betonplader i begge ender, og at klager har ført vandløbet syd om denne ved at etablere en ny vejunderføring.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder på ovenstående baggrund, at den omhandlede ændring af de afvandingsmæssige forhold uden tilladelse er en foranstaltning i strid med loven, og dermed omfattet af § 54, stk. 1, jf. § 6, stk. 2. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at isætningen af betonpladerne i begge ender af vejunderføringen er en hindring af vandets frie løb, som er foretaget uden vandløbsmyndighedens tilladelse.

Videre finder Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at anlæggelsen af det nye vandløb syd for vejunderføringen ligeledes er sket uden tilladelse fra kommunen, hvilket er i strid med vandløbslovens § 21. Det bemærkes i forbindelse hermed, at anlæg af nye vandløb skal behandles efter vandløbslovens § 17 og reguleringsbekendtgørelsens⁵ kapitel 5, hvilket ikke er sket i den konkrete sag. Det af klager anførte om, at vandløbet er funktionelt, kan ikke ændre herved.

3.2 Miljø- og Fødevarerklagenævnets øvrige bemærkninger

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker i øvrigt, at Mariagerfjord Kommune burde have vejledt klageren om muligheden for at søge om eventuel retlig lovliggørelse. Efter nævnets opfattelse er der i den konkrete sag imidlertid ikke tale om en væsentlig mangel, som medfører påbuddets ugyldighed. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at kommunen har overvejet muligheden for retlig lovliggørelse, men ikke har fundet denne løsning mulig pga. afvandingmæssige og naturbeskyttelsesmæssige hensyn, samt at kommunen tidligere har måttet meddele klageren et påbud om et lignende forhold.

3.3 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, modsætningsvis.

3.4 Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stadfæster Mariagerfjord Kommunes påbud af 3. marts 2020 om reetablering af et privat vandløb på matr.nr. F 1 og matr.nr. F 2 .

Mariagerfjord Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

⁵ Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og – restaurering m.v.